

duhoven bil tako daleč zabredel, in se tako popolnoma spozabil, da je to bedarijo in te laži v tako lepi (!) šulvereinski slovenščini pisal; tedaj je še tem bolje, da svojega imena ne pove, drugače bi se mu menda brez milosti na čelu puščalo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. 25. novembra začeli so vsi deželni zbori razven tržaškega, svoje zborovanje. V vseh deželnih zborih izrekala se je zahvala presvitlemu cesarju za Njihove darove in očetovsko skrb za prebivalstvo, katero so zadele nesreče. — Stajerski konservativni deželni poslanci imeli so v Gradcu posvetovanje; sklenili so, naj se zopet uvede nadzorovanje šol po duhovnikih, naj se omeja svobodna ženitev ter naj se z vso strogostjo izvaja zakon proti postopačem. — Češka namestnija izdala je do vseh gosposk okrožnico, da naj naznanijo, ali ne bi bilo dobro za Čehe take postave napraviti proti pijančevanju, kakor jo imajo v Galiciji. Taka postava bila bi tudi pri nas potrebna. — Obrtniške zbornice po Avstriji zahtevajo, da naj bi po kaznilnicah zaprti več ne smeli opravljati del, katere sicer obrtniki izvršujejo; država naj jim da taka dela, da ne bode škodovalo poštenim ljudem.

Vnanje države. V teku kratkih dni posrečilo se je bolgarskemu knezu, Srba prepoditi iz svoje dežele, Srba, kateri si je obetal od sofijskega miru mnogo koristi. Iz Caribroda od 24. novembra se poroča: „Bolgari izgubili so 22. t. m. 180 mrtvih in ranjenih. 23. novembra 100 ranjenih. Knez stanuje v istem stanovanju, kjer je stanoval srbski kralj. Našli so se papirji in srbski ukazi. Nobenega Srba ni več na bolgarskih tleh. Bolgarska armada stoji 3—4 kilometrov od meje ter se koncentruje, da odide v Srbijo. 24. novembra bil je hud boj okoli Caribroda in Pirota celi den; napadi Bolgarov so se sicer odbili, a srbske čete niso dosegle nikakega uspeha. V sredo 25. novembra vršili so se resni boji okoli Vidina. Srbi poskušali so dvakrat v naskoku osvojiti si Vidin, a oba naskoka bila sta brezuspešna, ker so Bolgari hlabro hranili utrdbe. 26. novembra prestopili so Bolgari srbsko mejo ter marširali proti Pirotu; 5 kilometrov od Pirota vršila se je bitka. Po dveurnem vročem boju zaseli so Bolgari pozicije na levici Pirota. Bulgari niso z vso svojo armado Piroto zasedli, temveč so le nekaj bataljonov tjekaj poslali, ker so se bali, da bi ne bilo mesto podsuto s smodnikom. Srbsko armado potisnili so tudi na Nišenski cesti proti Akpalanki 12 kilometrov nazaj. 27. nov. začel se je boj ob 7. uri zjutraj. Na srbski strani stale so štiri divizije v ognju, njim nasproti pa

jedro bolgarske armade. Srbi so imeli zasedane višave ob desni in levi Pirota. Po živahnem boju so se jeli omikati na levi. Na desni pa je boj trajal še do treh popoldne. Tedaj pa so si Bolgari priborili pozicije proti Nišu. Bolgari osvojili so si Piroto, a v mesto so poslali samo nekaj bataljonov, ker so se bali razstrelb, ker se je celo mislilo, da je vse mesto spodkopano. Tu kot zmagovallec Pirota dobil je Aleksander od vlasti povelje, naj preneha z vojsko. Knez je v tej zadevi brzojavil v Sofijo: „Z ozirom na kolektivno noto zastopnikov velevlástij in z ozirom na izjavo grofa Khevenhüllerja, kateri je od svojega vladarja poslan se izrekel: če mi podiramo dalje, pridejo avstrijske čete v Srbijo na pomoč Srbiji; dalje z ozirom na to, da naš zmagonosen uhod v Piroto varuje naše dobro ime, dovolil sem, da se preneha vojska, da se prično pogajanja o premirju in stavi bodem potem svoje pogoje.“ Ker so Srbi 20. nov. Vidin zopet napali; je knez to naznanil zastopnikom velevlástij in objavil Khevenhüllerju, da se ne bode več besede držal, ako se bojevanje takoj ne ustavi — 25. nov. umrl je Španjski kralj Alfonso XII., še le 28 let star v kraljevem gradu Pardo. Rojen je bil kralj Alfonzo 28. novembra 1857 v Madridu; leta 1870 je stopil v Terezijanišče na Dunaju, kjer je ostal do leta 1874. 28. nov. 1874 bil je razglašen polnoletnim in se je oklical za španjskega kralja. Alfonso zapusti dve hčeri. V nedeljo položili so truplo Alfonsovo začasno v rakev v Eskurialu; danes je slovesni pogreb. Umrli je tudi maršal Serrano, kateri je opravljal razne visoke službe ter je bil diktator poslednje republike. Španjsko ministerstvo je vsled kraljeve smrti odstopilo. Sagasta sestavil je nov kabinet. — Angleška je največ kriva, da konferenca poslanikov v Carigradu ne more priti do konca, kajti ona stavlja po svojem zastopniku take pogoje, kakoršnjih druge vlasti sprejeti ne morejo. — Na Angleškem imajo ravno sedaj nove volitve, bržčas bode zmagala vlada s svojimi kandidati.

Za poduk in kratek čas.

Gregor Jož. Plohel, doktor bogoslovja, dekan in nadžupnik Ptujski.

(Dalje.)

V Ptujci so bili: a) Dominikanci. Samostan vstanovljen l. 1231. Prednik. (Prior) deset redovnikov in pet bratov. Samostansko poslopje in cerkev brez zvonika še stoji; rabi se kot kasarna pionirjev. Svoj čas krasna cerkev je, se vé, oropana vse znotrajne oprave, razdeljena v nadstropje. Pionirji imajo tam shranjene svoje mostnice in različno spravo. Nad velikimi vratmi in na straneh gledajo

svetniki iz doblin zidovja, kakor da bi milo tožili tiste, ki so njih častilce odpravili iz te hiše božje. Kogar zanimiva, naj si pogleda v hodniku samostanskem krasna okna v gotičkem slogu, ki so popolnoma ohranjena.

b) Kapucini: Gvardijan, 13 patrov, 6 klerikov in 4 brati. Ustanovljeni l. 1640. Samostansko poslopje in cerkev še stoji na prijaznem vzvišenem kraju blizu cerkve sv. Ožbalta in gleda dol po Ptujskem polju. Tamo je sedaj pekarija za vojaštvo.

c) Minoriti. Ta samostan, ki je bil leta 1241. ustanovljen se je edini ohranil do sedajnega dne pa le tako, da so prevzeli obširno faro sv. Ožbalta brezplačno v svojo oskrbljevanje: bilo pa je v tisti dobi: kvardijan in 21 redovnikov pa 6 bratov.

V Mariboru so bili: a) Minoriti: Gvardijan, 12 redovnikov in 4 brati. b) Kapucini: Gvardijan, 14 redovnikov, 5 klerikov in 6 bratov. c) Jezuiti: Superijor, 6 patrov in 3 brati. d) Nune celestinke: Prednica, 11 redovnic in 4 sestre.

Pri sv. Trojici v slov. goricah bili so bosí samotari sv. Avguščina. Prebivali so tam: Prijor, 9 redovnikov in 4 brati. Romarska cerkev in samostan se je ohranil do naših dni. Ko je pred blizu 100 leti samostan bil zatrt, in se je župnija ustanovila; so tukaj posvetni duhovniki pastirovali. Pred 30 leti pa je bil samostan in župnija očetom Franciškonom izročeni, ki sedaj oskrbljujejo župnijo in pobožne romarje, kateri od blizu in daleč radi prihajajo, na ta krasen holm, ki je nekako biser lepe Pesniške doline.

Po samostanih bilo je, kakor je razvidno, precejšnji broj redovnikov, gotovo različne narodnosti, mej njimi pa tudi brez dvombe Slovencev. Aahko je bilo v tisti dobi dobiti pomoči, če je v okraji kateri duhovnik zbolel, župnik se postaral in ni bil v stanu vseh svojih pastirskih dolžnosti opravljati.

(Dalje prih.)

Smešnica 49. Nek gospod dobival je od svojega prijatelja večkrat divjačine v dar, vselej pa je pozabljal, hlapcu, ki mu jo je prinašal, kaj za napitek dati. To ni bilo hlapcu po volji. Sklene torej pri prvi priložnosti, ki se mu bo ponudila, nad njim se znositi. Ko je imel tedaj nekega dne enak dar prinešti, stopi, da bi ne še potrkal v hišo, se komaj odkrije in zažene jerebico na mizo, nekoliko nerazumljivih besed sam pri sebi mrmraje. Gospod ga debelo pogleda. „Veš kaj, ljubi prijatelj“, mu pravi „tega povelja pač nisi dobil od svojega gospoda, da bi se tako surovo obnašal. Ali ne veš, kaj se spodobi poštenemu hlapcu? Pojdi in vsedi se tu na moj stol, kakor da bi bil jaz; jaz ti hočem pokazati, kako se je treba obnašati.“ — S tem gre gospod pred vrata ter po-

hlevno potrkaj. „Le notri“, zavpije hlapec. Ponižno se klanja se stopi gospod v sobo, hlapcu divjačino lepo spodobno izročuje ter reče: „Gospod moj se vam lepo priporočajo, ter so vam tukaj nekaj malega poslali.“ „Le čakaj“, si misli hlapec sam pri sebi, „zdaj te imam v pesteh.“ Komaj tedaj gospod izgovori, vstane hlapec, prijazno rekoč: „Žlahtnemu gospodu se lepo zahvaljujem in tu-le“ — seže v žep, ko da bi hotel denarja iz njega vzeti — „tu-le je trohica za te, ljubi moj, da kupico vina piješ na moje zdravje.“ Gospod to videti se na vse grlo nasmeja pametni misli hlapčevi, seže tudi v žep ter mu primeren napitek poda.

Razne stvari.

(Dar presvitle cesarice.) V Ljubljani je bolnišče, katero ima ime po svitli cesarici. Elizabetišče in ravnokar je visoka gospa mu podelila lepo sveto 100 gld. v pospeševanje namenov zavoda.

(Tukajšnja slovanska čitalnica) ima v nedeljo 6. t. ob 8. uri zvečer v društvenih sobah občini zbor, h kateremu odbor uljudno vabi. Dnevni red: 1. Prečitanje in odobrenje zapisnika z zadnje seje občnega zbora; 2. Poročilo blagajnika o stanju društvenega premoženja; 4. Volitev novega odbora; 5. Razni predlogi.

(Vitez dr. Miklosič), naš rojak, odlikovan* je od bavarskega kralja z Maksimilijanovim redom za znanost in umetnost.

(Odlikovanje.) Deželni šolski nadzornik Janez Aleks. Rožek bil je odlikovan z redom železne krone 3. reda.

(Smrt zvestega uradnika.) V Šmarju pri Jelšah je umrl g. Mat. Vrabič, c. kr. davkar, star še le 45 let. Ranjei gospod se hvali, da je bil vseskozi vestni uradnik in vrli služabnik cesarja.

(Srenjske volitve.) Kakor po drugih občinah bode kmalu tudi v Velenju volitev v občinski zastop. Kakor se nam piše, bo ondi treba odločnih mož, kajti dosedanji zastopniki niso se pokazali za moze, kakor jih je Slovincem treba.

(Vzvišanje plače.) V vojaštvu namepravajo vzvišati plačo nižjim častnikom in drugim dostojanstvenikom. Nam je to lahko prav, ali kdo vzviša kmetom in delalcem, ki živé ob svojih rokah, plačo? Za nje ne skrbi pa pač nihče, če so prav le oni, ki bodo konečno to in enaka vzvišanja — plačali.

(Šola v Radvanju.) Kakor se nam poroča, šola v Radvanju ni šulvereinska, toda mi vemo, da ji daje šulverein podporo in da jo „minister šulvereina“, dr. Weitlof, tudi nad-